

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 20/06-7

Ústavný súd Slovenskej republiky v pléne na neverejnom zasadnutí 18. októbra 2006 predbežne prerokoval návrh Okresného súdu Liptovský Mikuláš, zastúpeného sudkyňou JUDr. J. H. na začatie konania o súlade ustanovenia § 29 ods. 8 prvá, druhá a tretia veta zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov v rozsahu, v akom sa vzťahuje na vlastníkov bytov uvedených v ustanovení § 17 ods. 3 písm. f) uvedeného zákona s čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1 a 4 Listiny základných práv a slobôd a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a takto

r o z h o d o l :

Návrh Okresného súdu Liptovský Mikuláš na začatie konania o súlade právnych predpisov **o d m i e t a** pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 23. augusta 2006 doručený návrh Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“ alebo

„navrhovateľ“), zastúpeného sudkyňou JUDr. J. H., sudkyňou okresného súdu na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) a § 37 až 41 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o súlade ustanovenia § 29 ods. 8 prvá, druhá a tretia veta zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov“) v rozsahu, v akom sa vzťahuje na vlastníkov bytov uvedených v ustanovení § 17 ods. 3 písm. f) uvedeného zákona s čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1 a 4 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Navrhovateľ vo svojom návrhu okrem iného uviedol:

„Žalobou doručenou Okresnému súdu Liptovský Mikuláš dňa 23. 11. 2004 sa žalobca voči žalovanému domáhal náhrady škody vo výške 29.876.453,- Sk a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že v dôsledku prijatia zákona č. 173/1999 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 182/1992 Z. z. (pozn. správne má byť zákon č. 182/1993 Z. z.) o vlastníctve bytov a nebytových priestorov bol žalobca povinný uzavrieť v priebehu marca 2003 zmluvy o prevode vlastníctva bytu s jednotlivými nájomcami. Podľa tvrdenia žalobcu je ustanovenie § 29 ods. 8 veta prvá, druhá a tretia Zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v rozsahu, v akom sa vzťahuje na vlastníkov bytov uvedených v § 17 ods. 3 písm. e) Zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v rozpore s ustanovením článku 1 ods. 1, 2 Ústavy, článkov 20 ods. 1 až 4 Ústavy, článkom 11 ods. 1 až 4 Ústavného zákona č. 23/1991 Zb. a článku 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Zodpovednosť štátu je podľa tvrdenia žalobcu založená tým, že štát prostredníctvom svojich normotvorných orgánov pri výkone svojej normotvornej funkcie zasiahol do majetkovej sféry žalobcu v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky. Normotvornú funkciu štát vykonával prostredníctvom Národnej rady Slovenskej republiky, ktorá prijala Zákon č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov a jeho neskoršiu novelizáciu vykonanú zák. č. 173/1999 Z. z.. Keďže v dôsledku prijatia

takejto zákonnej úpravy bol žalobca povinný previesť jednotlivé byty do vlastníctva ich nájomcov za cenu podľa Zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, a nie za cenu trhovú, vznikla žalobcovi podľa tvrdenia uvedeného v žalobe škoda vo výške 29.876.454,- Sk. Vznik tejto škody bol v príčinnej súvislosti s prijatím neústavného zákona, preto je podľa tvrdenia žalobcu štát, teda žalovaný povinný žalobcovi túto škodu nahradiť.

Navrhol tiež, aby súd prerušil konanie a podal na Ústavný súd Slovenskej republiky návrh na vydanie nálezov o nesúlade § 29 ods. 8 prvá, druhá a tretia veta zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, v rozsahu v akom sa vzťahuje na vlastníkov bytov uvedených v ust. § 17 ods. 3 písm. f) zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, s ustanovením čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, s ustanovením čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, s ustanovením čl. 11 ods. 1 a 4 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, s ustanovením čl. 1 odsek prvý Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uverejneného vyhláškou ministra zahraničných vecí č. 209/1992 Zb.

Okresný súd Liptovský Mikuláš uznesením č. k. 13C/377/2004-341 zo dňa 07. 07. 2006 rozhodol o prerušení konania, z dôvodu potreby riešenia predbežnej otázky, ktorou je súlad Zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov s Ústavou Slovenskej republiky, Listinou základných práv a slobôd a Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Aj keď sa okresný súd nestotožňuje s právnymi závermi žalobcu, urobil tak z opatrnosti vzhľadom na zásadu hospodárnosti konania, rozhodovaciu prax odvolacieho súdu a skutočnosti, že Ústavný súd Slovenskej republiky pri rozhodovaní o nesúlade § 17 ods. 3 písm. d), c), f) a poslednej vety § 29 ods. 8 Zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov s čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky nálezom č. PL. ÚS 26/00, vychádzal z prezumpcie ústavnosti kontraktáčnej povinnosti vlastníkov nájomným bytov uvedených v § 17 ods. 3 písm. až f) označeného zákona. Túto predbežnú otázku nemôže všeobecný súd posúdiť sám. Jediným štátnym orgánom, ktorému prislúcha posudzovať súlad predpisov nižšej právnej sily s predpismi vyššej právnej sily je Ústavný súd Slovenskej republiky, ktorého rozhodnutím o rozpore právneho predpisu nižšej právnej sily s právnym predpisom vyššej právnej sily je všeobecný súd podľa § 135 ods. 1 O. s. p. viazaný.“

Okresný súd preto vo svojom návrhu žiada, aby ústavný súd po prijatí návrhu na ďalšie konanie a po jeho prerokovaní nálezom rozhodol, že ustanovenie § 29 ods. 8 prvá, druhá a tretia veta zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v rozsahu, v akom sa vzťahuje na vlastníkov bytov uvedených v ustanovení § 17 ods. 3 písm. f) uvedeného zákona nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, čl. 11 ods. 1 a 4 listiny a čl. 1 ods. 1 dohovoru.

II.

V zmysle čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy ústavný súd rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Podľa čl. 144 ods. 2 ústavy „Ak sa súd domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania na základe čl. 125 ods. 1. Právny názor ústavného súdu obsiahnutý v rozhodnutí je pre súd záväzný“.

Podľa čl. 130 ods. 1 písm. d) ústavy ústavný súd začne konanie, ak podá návrh na začatie konania súd.

V zmysle ustanovenia § 18 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavný súd začne konanie, ak návrh podá súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou. Podľa ustanovenia § 19 zákona o ústavnom súde sa súdom podľa ustanovenia § 18 ods. 1 písm. d) uvedeného zákona rozumie príslušný senát alebo samosudca. V zmysle ustanovenia § 21 ods. 4 zákona o ústavnom súde ak je účastníkom konania súd, zastupuje senát jeho predseda.

Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak osoby uvedené v ustanovení § 18 ods. 1 písm. a) až e) dospejú k názoru, že právny predpis nižšej právnej sily nie je v súlade s právnym predpisom vyššej právnej sily (...), môžu podať ústavnému súdu návrh na začatie konania.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, pričom skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd už v predchádzajúcom náleze sp. zn. PL. ÚS 26/00 zo 4. apríla 2002 (ktorý ako súčasť argumentácie uvádza aj okresný súd) vyslovil právny názor, s ktorým sa v plnom rozsahu naďalej stotožňuje, že „Spoločenská výnimočnosť situácie (verejný záujem) si vyžiadala zo strany zákonodarcu výnimočné zákonné obmedzenia v podobe kontraktačnej povinnosti (viazanej aj temporálnym ustanovením a ustanovením maximálnej ceny), čo možno akceptovať ako legálny postup súladný s Ústavou Slovenskej republiky. Zákon o vlastníctve bytov je zákonným podkladom, ktorý umožňuje zásah do zmluvnej slobody, pokiaľ ide o ustanovenie hornej hranice ceny bytov, nebytových priestorov a príslušenstva vrátane pozemkov, ak sa prevádzajú do vlastníctva nájomcov“.

Podľa čl. 144 ods. 2 ústavy „Ak sa súd domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania na základe čl. 125 ods. 1“. Na túto formuláciu ústavy nadväzuje ustanovenie § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého, ak osoby uvedené v ustanovení § 18 ods. 1 písm. a) až e) dospejú k názoru, že právny predpis nižšej právnej sily nie je v súlade s právnym predpisom vyššej právnej sily

(...), môžu podať ústavnému súdu návrh na začatie konania. Navrhovateľ vo svojom návrhu výslovne uviedol, že „*Aj keď sa okresný súd nestotožňuje s právnymi závermi žalobcu, urobil tak z opatrnosti...*“, čo znamená, že v danom prípade nie je splnená zákonná náležitosť návrhu na začatie konania, pretože samotný okresný súd síce podal návrh na začatie konania, ale podľa jeho vlastnej formulácie nie je presvedčený o nesúlade namietaných ustanovení zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov s uvádzanými článkami ústavy, listiny a dohovoru, ale návrh na začatie konania podal len z dôvodu opatrnosti s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti konania a rozhodovaciu prax odvolacieho súdu. Ústavný súd na podporu svojej argumentácie navyše poznamenáva, že petit navrhovateľa uvedený v návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov je v uvedenom znení nevykonateľný.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd v zmysle ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. októbra 2006